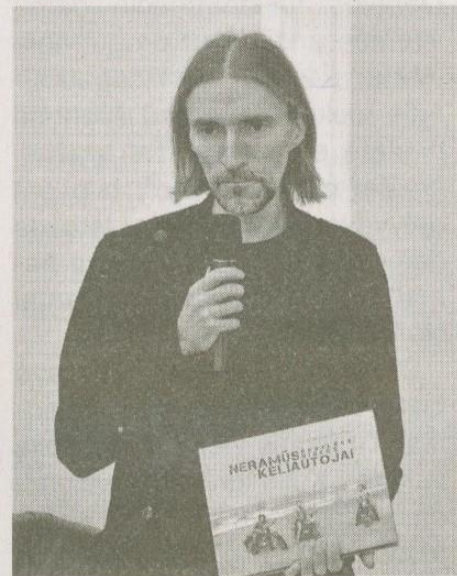

Fotografo darbai primena ir liudija

Jonavos viešojoje bibliotekoje atverta žymaus Lietuvos fotografo Antano Sutkaus kūrybos paroda. Joje matome apie pusšimtį meninės fotografijos eksponatų, bylojančių sovietmečio Lietuvos kaimo ir miesto tikrovę.

A. Sutkus – talentingas kasdienybės akimirų įamžintojas, kartu su Dichavičiumi, Aleksandru Macijausku, Stanislovu Žvirgždu, Romualdu Požerskiu, Romualdu Rakausku kūrę vadinamąją lietuviškosios meninės fotografijos mokyklą. Nepasidavęs praėjusio amžiaus viduryje klestėjusiam tarybinio žmogaus šlovinimui ir asmenybės kultui, autorius stengėsi kasdienybės šurmulyje pastebėti išskirtines nuotaikas, lakštas po lakšto dėliojo lietuviško kaimo, miestelio psichologinį portretą. Šiandieną, žvelgdami į A. Sutkaus darbus, prisimename savo basakojės vaikystės, primesto pionieriško patoso pasaulį, nelinksmą tėvų valstietišką ar miestietišką būtį.

Tos nuotraukos – lyg kruopščių kraštotyrininkų surinkti etnografinės deimančiukai, pažirę iš menininko lobių skrynios, nuoširdumo ir atvirumo prisodrinti paveikslai, įgavę istorinio išliekamumo vertę ir liudytojo bylojimo teisę.

Parodos atidarymo valandėlę menotyrininkas Tomas Pabedinskas priminė, kad šių darbų autorius – ne tik jautrus menininkas, bet ir įvairių iniciatyvų puoselėtojas, įkūręs 1969 m. Lietuvos fotografijos meno mėgėjų draugiją, vėliau tapusią Lietuvos fotomenininkų sąjunga. Anuomet mūsų fotomeistrai taip talentingai kūrė, kad šių pastangų negalėjo nepastebėti ir rusų kritikai, netrukus buvome pakviesti į Maskvos parodų erdves, spaudoje pasirodė

menotyrininkų recenzijos, pripažįstančios humanistinės fotografijos lietuviškąją mokyklą.

„Tai ne tik žmonių, bet ir laikotarpio pavaizdavimas. A. Sutkus neskirstė savo darbų į temas, ciklus, tiesiog fotografavo, tad dabar visas akimirkas galima pavadinti dviem žodžiais – „Lietuvos žmonės“, – sakė T. Pabedinskas.

Belieka pridurti, kad paroda mūsų bibliotekoje – tai tikroji, originalių atspaudų, bibliotekos darbuotojo Ramūno Čičelio atgabentų tiesiai iš Nacionalinės meno galerijos, paroda. Autorius, gaila, nūnai pasiligojęs, negalėjo atvykti. Tikėkimės, jį atpažinsime, apžiūrėję šią nepaprastą ekspoziciją.

Marius GLINSKAS